Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z s. w Karniowicach

# Zapobieganie zatruciom pszczół podczas wykonywania zabiegów chemicznej ochrony roślin

**Intensyfikacja rolnictwa, likwidacja miedz, nieużytków, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych prowadzi do zmniejszenia liczebności owadów zapylających takich jak: przylżeńce, chrząszcze, motyle, błonkówki, do których oprócz trzmieli, os, pszczół samotnic należy również pszczoła miodna.**

W Polsce występuje ponad 450 gatunków pszczół, z których ponad połowa jest uznana za ginące i zagrożone wyginięciem. Pszczoły są najważniejszymi owadami zapylającymi, według różnych ocen 90% zapylenia zależnego od zwierząt zapewniają nam pszczoły miodne. W porównaniu do innych owadów zapylających pszczołę miodną odróżnia: gromadne zimowanie w formie postaci dorosłej, zdolnej do pylenia roślin wcześnie kwitnących, w tym roślin sadowniczych i rzepaku ozimego. Ocenia się, że plon roślin rolniczych zapylonych przez pszczołę miodną wzrasta średnio od 30-50%. Szczególnie istotna jest rola pszczoły w plonowaniu odmian mieszańcowych tzw. heterozyjnych, w których pyłek musi być przeniesiony z kwiatka osobników zapylających na kwiatek osobników zapylanych. Niestety atrakcyjność pożytkowa odmian heterozyjnych dla pszczół jest mniejsza niż odmian populacyjnych. Stąd szczególnie w takich uprawach pszczoły powinny być pożądane i chronione.

Każdy użytkownik profesjonalny środków ochrony roślin, jest zobowiązany stosować te środki z uwzględnieniem integrowanej ochrony roślin. Integrowana ochrona roślin obejmuje przede wszystkim działania lub metody niechemicznie ochrony roślin przed szkodnikami. Wskazano tu w szczególności na ochronę organizmów pożytecznych i stwarzanie warunków mających sprzyjać ich występowaniu, co dotyczyć ma owadów zapylających oraz naturalnych wrogów organizmów szkodliwych.

Stosowanie chemicznych środków ochrony roślin ma być narzędziem ostatecznym w ograniczeniu szkodliwości agrofaga, a dobór środka ochrony roślin powinien uwzględniać minimalizację negatywnego ich wpływu na organizmy niebędące celem zabiegu, takie jak owady zapylające. Również należy ograniczać częstotliwość zabiegów i ilość stosowanych w ich trakcie środków ochrony roślin, do niezbędnego minimum.

## Rolniku pamiętaj!!!

- Plon nasion mieszańcowych odmian rzepaku ozimego zależy od przeniesienia pyłku z roślin zapylających na roślinę zapylaną – chroń pszczołę, bo pracuje na plon twojego rzepaku!
- Środek owadobójczy stosuj tylko interwencyjnie to znaczy, gdy nie ma możliwości użycia innej metody!
- Czytaj etykietę i postępuj zgodnie ze wskazaniami etykiety środka, zawsze kiedy go stosujesz!
- Nie wykonuj oprysków, gdy kwitną rośliny uprawne, chwasty lub na rośliny pokryte spadzią!
- Staraj się wykonywać jakiekolwiek opryski po oblocie pszczół tzn. wieczorem lub w nocy – naniesienie cieczy roboczej na pszczołę uniemożliwia jej powrót i wejście do ula!
- Nie możesz wykonywać oprysków w odległości mniejszej niż 20 metrów od pasiek!
- Nie możesz wykonywać oprysków w pobliżu cieków i zbiorników wodnych oraz nieużytków – zachowaj odległość co najmniej 3 m dla opryskiwaczy sadowniczych i co najmniej 1 m dla opryskiwaczy polowych!
- Nie możesz wykonywać oprysków, gdy prędkość wiatru jest większa niż 4 m/s (nawet, jeżeli twój opryskiwacz wyposażony jest w rozpylacze antyznoszeniowe albo belkę polową z pomocniczym strumieniem powietrza - PSP)!
- Na wniosek właściciela pasieki masz obowiązek udzielić mu informacji o czasie i jakimi środkami będzie wykonywany zabieg!
- Mycie i płukanie opryskiwacza wykonuj tylko w miejscu do tego przeznaczonym!
- Niewykorzystaną ciecz roboczą wypryskaj na polu, na którym przed chwilą ją stosowałeś!

*zdjęcia: https://pixabay.com/pl/*

Opracowanie: **Stanisław Pużyński** - Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa MODR

Wydawca: **Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z s. w Karniowicach**,32-082 Bolechowice, Karniowice ul. Osiedlowa 9; tel. 12-285-21-13/14, fax 12-285-11-07; **www.modr.pl;** Skład komputerowy: Dział Metodyki Doradztwa i Szkoleń - Zespół Wydawnictw - Halina Knap
ISBN - 978-83-66244-30-6
Karniowice 2020